

Observació i Innovació sobre la Pràctica a la classe d'Educació Infantil

Curs 2012-2013

Grup 

Programa de l'assignatura

Professor: Manuel Antón Antón

Nom de l'assignatura: Observació i Innovació sobre pràctica a la classe d'educació infantil

Codi: 33611

Caràcter: Formació Bàsica

Títol Grau de Mestre/a en Educació Infantil

Curs: Segon

Llengua: Valencià

Departament: Didàctica i Organització Escolar

Professor responsable: Manuel Antón Antón

Crèdits: 6

Aula: P2-03

Dies i horari de classes Dilluns d'12:30 a 14:30 hores

Dijous d'08:30 a 10:30 hores

Atenció a l'alumnat: Dijous de 11:00 a 13:00 hores

Lloc: Despatx 16 –PLANTA 2-

☎ 961625138

💻 Manuel.Anton@uv.es

PROGRAMA

1. Introducció a l'assignatura
2. Competències pròpies de l'assignatura
3. Continguts i estructura
4. Avaluació
5. Tasques
6. Calendari
7. Bibliografia

1. Introducció a l'assignatura

Amb el títol d'*Observació i Innovació sobre la pràctica a l'aula d'Educació Infantil* es proposa una matèria pròpia del títol de Mestre/a d'Educació Infantil que té un caràcter quadrimestral (6 crèdits) i que s'imparteix al llarg del segon curs. Es tracta d'una de les matèries inclosa en el mòdul de formació bàsica del títol.

L'objectiu de l'assignatura és el d'introduir a les i els estudiants del títol de Grau de Mestre/a en Educació Infantil en els processos d'observació, avaluació i recerca en l'àmbit de l'Escola Infantil i els processos d'ensenyament i aprenentatge en el període d'escolarització de zero a sis anys.

El supòsit que dóna fonament a l'existència d'aquesta assignatura en el pla de estudis és la consideració del mestre o mestra com un ensenyant el procés de desenvolupament professional es fonamenta en la competència de pensar i reflexionar sobre la pròpia pràctica des d'una perspectiva d'investigació-acció.

Aquesta competència, d'altra banda, ha d'estar fonamentada en un coneixement i domini de les bases i diferents perspectives al voltant de la investigació didàctica, així com l'"estat del camp" pel que fa a la recerca en l'àmbit de la Escola Infantil.

D'altra banda, l'observació a l'aula, els instruments i procediments per a la recollida, sistematització i interpretació de la informació que es genera a la pràctica quotidiana, són els elements que configuren la base de l'avaluació en educació infantil, avaluació que, en la seva naturalesa és contínua, global, sistemàtica i qualitativa. En aquest sentit, el coneixement i domini d'aquests instruments i els supòsits epistemològic que els donen cobertura forma part de l'assignatura.

L'assignatura està adscrita al Departament de Didàctica i Organització Escolar.

2. Competències pròpies de l'assignatura

Com a professor d'*Observació i Innovació sobre la pràctica a l'aula d'Educació Infantil* tractaré que quan finalitzis els sis crèdits de l'assignatura hagi augmentat la teva competència en els aspectes:

- Comprendre que la dinàmica diària en Educació Infantil és canviant en funció de cada estudiant, grup i situació i tenir capacitat per ser flexible en l'exercici de la funció docent.
- Conèixer els factors que afecten la dimensió pedagògica i organitzativa des del treball coordinat dels professionals d'un centre i saber promoure la participació en activitats col·lectives i el treball cooperatiu amb vista a la millora i innovació del centre.
- Conèixer i valorar experiències innovadores en l'àmbit de la Educació Infantil.
- Conèixer i analitzar les polítiques educatives, el seu desenvolupament legislatiu i la seva incidència en les reformes i innovacions educatives.
- Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants per emetre judicis pedagògics que incloguen una reflexió sobre qüestions d'índole social, científica o tècnica i ètica.
- Diagnosticar necessitats, situacions complexes i possibilitats de les persones per fonamentar les accions educatives.
- Dominar les tècniques d'observació i registre.
- Abordar anàlisi de camp mitjançant metodologia observacional utilitzant tecnologies de la informació, documentació i audiovisuals.

D'altra banda, part de la base que has cursat primer curs i, per tant, disposes de les competències i coneixements bàsics implícits en la superació d'aquest primer curs, però, en el cas que ens ocupa, molt especialment les següents assignatures:

- Infància, salut i alimentació
- Psicologia del desenvolupament
- Didàctica General
- Organització i Direcció de Centres

3. Continguts i estructura de l'assignatura

Els continguts de l'assignatura s'estructuren al voltant de quatre mòduls. No responen tant a títols de temes com a problemàtiques que es treballaran al llarg del quadrimestre i que, per tant, es troben interrelacionades.

- a) L'Educació Infantil: Com la pensem com professionals?
Del sentit comú a la tècnica i de la tècnica a la competència professional.
La escola com transmissió i l'escola com a creació.
Nens i nenes: Noves perspectives a l'hora de pensar la infància.
- b) L'Educació Infantil com avantguarda de la innovació.
Per què l'Educació Infantil és un marc propici per innovar?
Quin és el paper del nen en el aula?
Noves perspectives a l'hora de pensar i treballar en la Escola Infantil
- c) A més d'ensenyar ... investigar?:
La investigació-acció com a forma de desenvolupament professional i com a forma de desenvolupament organitzatiu de l'escola.
Què podem aprendre els mestres observant als nens?
Estudi, disseny i experimentació de instruments d'observació i investigació sobre la pràctica docent i organitzativa en educació infantil.
4. Ensenyar i aprendre a l'Escola Infantil: una forma de tractar de millorar el món.
L'escola infantil com a organització que aprèn des de la cultura de la col·laboració i el respecte i tractament de la diversitat.

No es tracta de temes "separats" dels que "cal aprendre" una sèrie de continguts de cada un. No és aquesta la idea. Es tracta de temàtiques interrelacionades que ens serveixen per plantejar qüestions, preguntes i problemes, així com tractar de donar-los respostes professionalment valuoses.

Per això, l'estructura de classes presencials contempla diferents activitats, entre altres, desenvolupament, per la meua part, dels principis bàsics de les temàtiques a treballar, comentari de textos, resolució de problemes i estudis de casos.

Entenc que el treball en grup, de caràcter col·laboratiu, és fonamental en el exercici de la professió, per tant, contemplo el treball en equip com un dels requisits bàsics en el desenvolupament de l'assignatura. Part dels treballs l'equip es faran fora de l'aula, però una altra part tindran lloc en horari de classe presencial i aquesta és una de les raons per les que l'assistència a classe és obligatòria.

Les classes presencials seran complementades per les tutories (obligatòries) que convoque el professor, les tutories (voluntàries) en horari d'atenció a l'estudiant, així com el temps que l'estudiant dedique al disseny i realització d'activitats i projectes de treball.

Cadascú dels grups portarà al dia un "Quadern de Treball", amb les pràctiques i aportacions personals en el desenvolupament de la matèria.

Et recorde que l'assignatura Observació i Innovació sobre la pràctica a l'aula d'Educació Infantil té un valor de 6 crèdits ECTS.

Un crèdit ECTS (European Credit Transfer System), representa la unitat de valoració acadèmica del volum de treball que un estudiant ha de realitzar per superar cadascuna de les assignatures i assolir els objectius i destreses definits per al títol.

Així doncs, si la nostra assignatura és de 6 crèdits, significa que la seva "traducció" a hores de treball de l'estudiant al llarg del curs serà d'unes 150 hores. D'aquesta volum de treball, la distribució *aproximada* és la següent:

Assistència a classe:	37 hores (25%)	} 40%	} 150 hores
Treball en grup:	15 hores (10%)		
Tutories individuals i col·lectives:	8 hores (5%)		
Estudi i treball autònom:	90 hores	60%	

4. Avaluació

- a. Avaluar significa determinar la qualitat o mèrit d'alguna cosa, en aquest cas del que es tracta és de determinar la qualitat del teu aprenentatge en relació a l'assignatura. Per això utilitzaré els següents criteris:
 - Coneixement i comprensió dels conceptes propis de l'assignatura, així com seves relacions i la capacitat d'utilitzar-los amb precisió de manera oral i escrit.
 - Assistència a classe (no es pot faltar a més del 10% de les sessions presencials) i realització de pràctiques.
 - Qualitat dels treballs i activitat del grup.
 - Capacitat d'argumentar de forma raonada al voltant de posicionaments professionals, ètics i epistemològics davant situacions educatives i escolars.
 - Capacitat d'expressar de forma correcta oralment i sense faltes d'ortografia per escrit.
 - Participació en activitats complementàries i voluntàries de l'assignatura.
- b. Instruments i procediments d'avaluació:
 - Lliurament puntual de pràctiques individuals i de grup.
 - Entrevista amb el grup.
 - Participació activa a classe.
 - Qualitat de les pràctiques obligatòries.
 - Exercicis escrits.
- c. La seva "traducció" a l'hora de qualificar és:
 - Per "aprovar" necessàriament s'ha de tenir una assistència regular a classe, realitzar els treballs obligatoris, així com lliurar en temps i forma les pràctiques individuals i de grup, amb qualitat.
 - Per obtenir un "notable" necessàriament s'ha de tenir una assistència regular a classe, realitzar els treballs obligatoris, així com lliurar en temps i forma les pràctiques individuals i de grup, amb una qualitat alta, així com, si és el cas, una entrevista grupal o individual.
 - Per accedir al "excel·lent" s'ha d'haver obtingut un "notable" i haver realitzat el major número d'activitats voluntàries amb la qualitat adequada a la qualificació que es pretén.

5. Tasques

a.- Obligatòries:

Individuals:

- Entrevista a un nen o nena de 3 a 6 anys.
- Elaboració del Curriculum Vitae Europeu.
- Presentació del Portfolio Europeu de les Llengües.
- Lectura i comentari d'un llibre de la llista de lectures aportada pel professor.
- Manteniment del fòrum registre de l'activitat de classe.
- Avaluació de les exposicions dels treballs en grup.
- Les plantejades a classe.

De grup:

- Comentari dels documents i/o articles lliurats en classe.
- Elaboració i presentació dels temes que corresponga.
- Treball sobre els joguets.
- Disseny d'un instrument d'observació.
- Les plantejades a classe.

b.- Voluntàries:

- Lectura de llibres de la llista de lectures aportada pel professor.
- Elaboració d'una Unitat didàctica. (També es pot realitzar en parella, mai més de dos persones)
- Elaboració d'un diari sobre l'assignatura (màxim 20 persones).
- Participació en les activitats voluntàries proposades pel professor.

6. Calendari

Setembre

- 13 Presentació
- 17 Dinàmica de grups-Constitució de grups- repartiment de responsabilitats -
- 20 Presentació del programa de l'assignatura
- 24 Dinàmica grups Maleta i Astronautes Nasa
- 27 Exposició UD i PT

Octubre

- 1 Exposició PEL, accés i complimentació de l'ePel individualment
- 4 Exposició Currículum europeu
- 8 Treball en equip
- 11 Treball en equip + Lectures
- 15 Treball en equip + Lectures
- 18 Treball en equip + Lectures
- 22 Sessió PDI activitat voluntària
- 25 Tertúlia sobre " La Escuela Prohibida" activitat voluntària
- 29 Treball en equip

Novembre

- 5 Treball en equip i Lliurament UD
- 8 Exposició treballs
- 12 Exposició treballs
- 15 Treball en equip + Lectures
- 16 Lliurament Currículum vitae europeu
- 19 Treball en equip + Lectures Novembre
- 22 Treball en equip + Lectures
- 23 Lliurament ePEL
- 26 Visita CP Infantil
- 29 Treball en equip
- 30 Lliurament de treball de llibres

Desembre

- 3 Treball en equip + Lectures
- 7 Lliurament de l'entrevista al nen o nena
- 10 Treball en equip
- 13 Exposició treballs
- 14 Lliurament del treball de joguets
- 17 Exposició treballs
- 20 Cloenda de les sessions presencials

7. Bibliografia

- COMAS, A, LORENZO, N, PIQUÉ, B. (2011): *Estratègies de pràctica reflexiva en la formació inicial de mestres d'educació infantil*. Barcelona. Graó.
- DAHLBERG, G., MOSS, P. y PENCE, A. (2005): *Más allá de la calidad en educación infantil*. Barcelona. Graó.
- DE LA HERRAN, A. y PAREDES (Coord.) (2008): *Didáctica general: la práctica de la enseñanza en educación infantil, primaria y secundaria*. Madrid. McGraw-Hill.
- ELLIOT, J. (1996). *El cambio educativo desde la investigación-acción*. Madrid. Morata.
- ELLIOT, J. (1997). *La investigación acción en educación*. Madrid. Morata.
- ELLIOT, J. [et al.] (1989). *Investigación/acción en el aula*. Valencia. Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació y Ciència.
- FLICK, U. (2004). *Introducción a la investigación cualitativa*. Ediciones Morata y Fundación Paideia Galiza.
- GAIRIN, J. *Cambio de cultura y organizaciones que aprenden*. (<http://ddd.uab.cat/pub/educar/0211819Xn27p31.pdf>)
- KEMMIS, S. I McTAGGART, R. (1992) *Cómo planificar la investigación-acción*. Barcelona. Laertes
- IBÁÑEZ, S. (2010). *El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula*. Madrid. La Muralla.
- IMBERNON, F. (Coord.) (2002). *La investigación educativa como herramienta de formación de profesorado*. Barcelona. Graó.
- LATORRE, A. (2003). *Investigación-acción: conocer y cambiar la práctica educativa*. Barcelona. Graó.
- LIEBERMAN, Ann y MILLER, Lynne (2003). *La indagación como base de la formación del profesorado y la mejora de la educación*. Ed. Octaedro.
- MCKERNAN, J. (2001). *Investigación-acción y curriculum*, Madrid: Morata.
- PÉREZ FERRA, M. *La escuela como organización que aprende: una tensión entre cultura escolar y las creencias profesionales de los profesores*. Enseñanza, 17-18, 1999-2000, 201-216.
- POSTIC, M. y DE KETELE, J. M. (1992). *Observar las situaciones educativas*. Madrid: Narcea.
- SANCHEZ BLANCO, C. (2005). *La cooperación en educación infantil, dilemas de una investigación-acción*. A Coruña. Universida da Coruña, Servicio de Publicacións.
- SANCHIDRIAN, BERRIO (coords.) (2010). *Historia y perspectiva actual de la educación infantil*. Barcelona.Graó.
- STENHOUSE, L. (1987a). *La investigación como base de la enseñanza*. Madrid: Morata.
- STENHOUSE, L. (1991). *El profesor como investigador. En Investigación y desarrollo del curriculum* (194- 221). Madrid: Morata.
- ZABALZA, M.A. (2004). *Diarios de clase*. Narcea SA de Ediciones, Madrid.